

SALL LÁSZLÓ

Versutánczó szavak

SALL LÁSZLÓ

Versutánzó szavak

Holnap Kulturális Egyesület
Nagyvárad – Göteborg, 2016

A könyv megjelenését a

Move&Walk[®]

Intézet (Göteborg - Svédország, www.movewalk.se)
tette lehetővé.

Szüleimnek

Borítókép: Ozsváth Zsuzsi
Szerkesztette: Németh Eszter
Tipográfia és tördelés: Benkő J. Zoltán

Megjelent 2016. március 8-án
Holnap Kulturális Egyesület, Nagyváradi
Felelős kiadó: Pozman Erika

Készítette 3×69 példányban az Europrint Nyomdavállalat
Felelős vezető: Derzsi Ákos

ISBN 978-973-0-21279-2

Versutánzó előszavak

Az itt következő írások műfaját elárulja a cím, illetve maga a cím az.

Jelenlegi (s) bejelentett lakhelyem, mondhatnám címem: Nagyvárad, Slatinei utca 37, Pb.37-es lépcsőház, 17-es lakrész. Utóbb leírt szó állítása szerint i t t lakom. Eme állításom hitelességét itt létem látszik alátámasztani. S l á t s z i k majd az itt következő fényképekből, melyeket bátyám ZENIT-E típusú fényképezőgéppel készítettem, az esetek többségében, naponta. Előfeltevéseim szerint a lehető legegyszerűbb eljárást választottam. Roth Tomi barátomtól egy, erre a célra megfelelő és bevált statívet kaptam kölcsön. Néhány csavar és folyóirat (Igaz Szó) segítségével sikerült a megfelelő magasságra beállítanom. Az igazi nehézség azonban most állt elő: ugyanis mindezek után be kellett állítsam a megfelelő távolságot a fényképezőgép lencséje (jó-) és (leendő) magam között. Elméletileg is sikertelen kísérletek után megkértem a felsőfokú tanulmányait megszakítva itthon tartózkodó Ábrám Csillát, jöjjön el s legyen segítségemre. A továbbiakban adódtak még nehézségek, akárcsak m o s t az írógéppel, de ezeket sikerült vagy nem megoldanom.

A legnagyobb gondot most az okozza, ami l é n y e g é t tekintve is állandó problémám, nevezetesen, hogy most ugyanazt írom-e, amit a fényképek keletkezésekor, illetve csak azt, vagy pedig már későbbi, mostani „mostani” megjegyzéseimmal kiegészítve.

A tágabb, illetve reálisabb, de ugyanakkor megtévesztőbb lehetőségeket kínáló, második megoldást választottam. Megoldást, mely már megnevezésében utal arra az elképzelésre, mely szerint igazi perspektívánk csak a múltban van illetve csak ott lehetséges, de utal arra is, hogy akkor nem éltem meg valós intenzitással a dolgokat (történetket), azzal a szándékkal, hogy most illetve m a j d, amikor bárki olvassa, tartsa lehetségesnek a beavatkozást akár ebbe, az én életembe is.

Az eredeti ötlet nem tudom, mikor fogalmazódott meg bennem vagy másban, de tény, hogy mint előzményt kell megemlítenem az Al. Moghioroş líceum folyóiratát (*Diákszó*, 1979-ben megjelent 13. szá-

mát, irányító tanárok – tehát nem szerkesztők –, schneider n. antal és ferenci béla), melyben *Nyersanyag* címmel versciklusom jelent meg. Ezt, annak idején tizennyolcadik születésnapomra írtam. Yoko Ono kilencven perces filmje John Lennon mosolyáról is hasonló ötleten alapul. Erről a filmről csak hallomásból tudok. A képek kidolgozását kerekes istván volt osztálytársam, most barátom vállalta. Az elkövetkezőkben tehát elképzelhető, hogy egy az egyben idézem azt vagy mindazt, ami és akkor e képek készültékor éppen foglalkoztatott vagy nem. (1986. március 26. szerda)

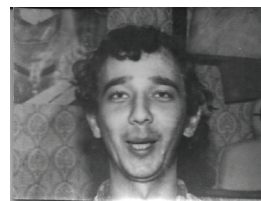
ÉS. (De nem, ott nem jelentem meg.) De ez a cím, mint ez a kötet is bizonyítja, kiállta az idő próbáját. Meg engem is próbára tett. Mert azóta is utánzom ezeket a szavakat. És igen, talán akkor, azokban a bizonyos áldott állapotokban, azokban a versközeli állapotokban, ezekből mégis vers lesz. Vagy lett. Persze nem mindig voltak olyan áldottak ezek a verspróbáló helyzetek. Mert volt bizony, amikor menekülni kellett vagy ezekből, vagy ezek elől, vagy és, de miért is ne: ezekbe. De igen volt, amikor más néven tettem ezt. Persze ilyenkor nem tettem magam, mégis ez lett a tettem. Voltam Lukács Zoltán meg Larcár Lasrissa is. És volt, hogy ezekből menekültem vissza a nevembe.

A szöveg második harmada bő öt évvel ezelőtt, a hátralevő rész pedig 2015-ben született. Ötvenévesen arra készültem, hogy itt hagyom ezt az országot, gyermekeim hazáját. Én itt postás vagyok (levélki-hordó). Egy svéd. Addigra – és most még öt év elteltével is, miért gondolnám másként – mindent megtettem, sőt csináltam, ami nekem itt feladatul adatott. Van itt még több száz vagy ezer svéd vagy új-svéd, aki ugyanolyan jól elláthatná a munkahelyi feladataim, magyarán: legyen más is postás Göteborgban. Nem titkolom, Magyarországra akartam költözni. A nyelvet ismerem, de a kultúrát még tanulhatam volna. Akkor a számításom nem jött be. Nem léptem ki.

A harmadik harmad szövegei már – mondhatják majd az irodalomtörténészek – a meghasonlás kordokumentumai. Ám legyen és legyenek. És igen, ajánlom ezt a kötetet szüleimnek. Szavaim, e versutánzó szavaim egy része nyilván tőlük származik, rájuk, hozzájuk vezethető vissza. Innen van az előre. Köszönöm! És köszönöm a szöveggondozást, szerkesztést Németh Eszternek. A borítókép Ozsváth Zsuzsi munkája. Ezt is köszönöm.

(2016. február 7. vasárnap)

Február 8. 16.21.

ábrám csilla van nálam, ő nevetteget meg. kíváncsi vagyok, ezek a kép'ek (képeim), mennyire rögzítenek a mába. ez most éppen aktuális arcom?

tegnap a munkában

rájöttem, egy gyáva interkulturális féreg vagyok munkahelyi balesetet szenvedtem illetve okoztam magamnak mert mindenből ki akarom hozni a legjobbat a javam mert megint mindent egyszerre illetve egy időben akartam megélni illetve gondoltam megélni hogy nehogy ráfázzak egy időben vettem fel a kesztyűm de már itt is helyesbítenem kell akartam felvenni a kesztyűm meg hallgattam a rádiót (igen,

1. A képen valóban az látható, hogy nevetek vagy éppen nevetni készülök, de semmi esetre sem az, hogy nevetek. Az, hogy akár egy rossz vicctől is nevetni vagy mosolyogni készülök, már ez elgondolkodtató. Persze, egy szóval sem állítom, hogy akkor ács egy rossz viccet mondott, lehet, hogy nem is viccet mondott, csak zavarta, hogy a fényképezőgép előtt nem mosolygok. Tény, hogy miután elkattant a zár és villant a vaku, újabb megoldandó probléma előtt álltunk, illetve csak én. Ott álltam s nem mertem elmozdulni, arra gondolva, hogy talán elfelejthetem, hol álltam s akkor a következő képek esetleg már homályosak lesznek. Egyedüli megoldásnak látszott, ha a papucsot (mely egy ócska tornacipő) leragasztom a parkettára (mely tulajdonképpen linóleum). Hát így tettünk: AERO cellul ragasztószalaggal leragasztottuk. Pillanatnyilag megfelelt a célnak és a lakás esztétikájához is illett, de hosszútávon nem váltotta be a hozzá (nem is nagyon) fűzött reményeket. Néhány nappal később azt, a későbbiekben már végleges megoldást választottam, hogy körbe (?) rajzoltam a lábam, illetve a cipőben lévő lábam (tehát két kör volt) s a későbbiekben mindig arra a helyre léptem.

a svédet) meg gondoltam a tegnapi kérdésre hogy elmegyek-e vele? kávézni a munka után illetve hogy mit fogok ma kérdezni tőle meg főleg mit is mondok majd neki
hogy én erre még nem vagyok érett ha ezt ő valóban így gondolta-e sőt képzelte-e, hogy én az 50+ még képes-e hajlandó-e tud-e egy ilyen kapcsolatot kezdeni vagy csak egyáltalán gondolni, és akkor jött az összes akadály olyan mint kanyar meg bevenni de én nem voltam magamnál fékezni kellett s a fék működött, de olyan hatékonyan hogy fejre álltam illetve a bicikli aminek az volt a lett következménye hogy rám esett a félszázkilós bicikli és minden itt kezdődött
ott fekszem a földön az ipari garázsban szerencsémre senki nem jött hogy megkérdezze segíthet-e úgyhogy a pillanat meghosszabbította az amúgy is rövid gyermekkorom fekszem a földön nem először ez azért hozzám tartozik volt már ilyen de úgy látszik nem elégszer rajtam a bicikli, illetve nem rajtam mert csak a bal bokámon, de ezt megérteni, erre még nincs időm csak látom magam hullá vagyok látom örülök holnap nem kell mennem dolgozni holnap már nem vagyok senki illetve már most sem de ezt nincs időm felfogni mert mennem kell tovább dolgozni mert munkaidő van fizetnek érte és meg kell

2. kell-e nekem ez a nő – kérdezem magamtól; mert az istenem, aki még (meg)kérdézhethetné, illetve annak helytartójának a szolgálója már kérdezte egy másik nő kapcsán, s akkor már válaszoltam igennel, mert igen kellett, általa tanultam meg szeretni a nőt; ettől nem tudok, ezért nem akarok tőle szabadulni; (nála, bár biztos vannak jobbak, de) ennél nincs jobb; kell-e nekem hát, ismétlés, ez a nő, kérdezem magamtól; mert más nem is kérdezhethetné ezt így tőlem, nyelvtanilag sem lenne (volna, bárcsak volna) helyes;
kell – mondom magamnak, bár ezt más is mondhatná nekem;
kell-e nekem ez az ország; kell;
a kérdés most már csak az, jó-e neked, te nő, hogy én szeretlek téged; és jó-e neked, hogy ezt meg/elmondhatod;
kell-e arra; arra kell-kell-e hát nekem ez a nő még ha nem is magam és génjeim tovább(i) (ki)terjesztésére, mert arra már képtelen vagyok;
csak hogy szolgáljam, kell-e arra; arra kell-e;
kell-e hát nekem ez az ország, csak hogy szolgáljam, kell-e;
kell-e hát istenemnek ez a szolgálat;

mondanom a szőke nőnek én erre még nem vagyok megérve és azt is nem is tudom akarom-e hogy érett legyek mert most csak egy intertextuális kaskaféregnek érzem magam de tudta mindezt a nő mire odaértem befestette haját most fekete és munkahelyet is cserélt és csak annyit mondott tudod mit ezt mondd annak a szőkének
de most és még mindig az aggaszt az perel itt bent csak az hogy aki holnap ugyanarra a biciklire ül tud-e arról én vagyok az aki nem szerelem meg a biciklit egy ekkora baleset után

Február 9. 17.45.

sietek. várom, hogy telefonálj.

tegnap a munkában

átkeltem a kereszteződésen viszonylag egyszerű kicsi a forgalom s akár a kapcsolatokba³ is úgy megyek bele hogy ránézek s már ott a nő kezében a bugyi s kérdi magától mert akkor éppen egyedül van hogy kerülök én haza hogy került ide nem érdekli de most az egyik rendőr kérdi hogy került a kezembe a bugyid megálltak pedig semmilyen szabály nem kötelezte volna őket erre mintha mi sem történt volna ki a kereszteződésből be a bicikliútra el az iskola mellett de minden nap itt vannak csak nem mindig találkozunk mert más dolgom is van például dolgozom mert járőröznek egy pedofilt keresnek a minap visszarúgtam a labdát a gyerekeknek ilyet még nem láttak idegen fehér férfi ráér a gyerekekkel játszani de látom még mindig a bugyiról beszélnek intek nekik megemelem a kezem elengedem a kormányt és csak most értem meg a bal kezemmel intettem nekik köszönömöt mert jobbról jöttek hogy a tenyerem lássák a befogadót

3. szaladgálok az egy(ik) nő(től a másik)ig; nem is gondolok a nyelv(tan vagy tantra) adta lehetőségekre; mert itt minden(ki) nő (kinő); ülök itthon órákat, napokat, heteket és szervezem a találkozókat a nő(kk)vel; mint egy korai, illetve korábbi cseletneki, szaladgálok, mint egy szaladnoki; no, ki lesz a következő nő, akivel megbeszélem, akinek elmondom, aki meghallgat; akinek, akéhez elviszem éppen aktuális színű hátizsákomat; mert ne tagadjuk, kérem mindig a nőket, minden nő egy új hátizsák; mégha a hálósák (is) az (is) mindig (is) ugyanaz; mert nem a pilinszky párnáját viszem, hordom magammal; ezt tisztázzuk; nem szívesen mondanám azt, hogy Magyarország szagát keresem rajtuk; nem szívesen hazudnék; mert szívesen lennék őszinte;

Február 10. 21.34.

néhány perccel ezelőtt barátaim mentek el tőlem. szomorú vagyok, de mire leírtam, nem vagyok. éhes vagyok. ha ezt leírom, akkor is az vagyok. megyek, eszem. egyre gyakrabban veszem észre, hogy emberek helyett a tárgyak simogatását keresem. a tárgyak frissek. igaz, védtelenek is az érzelmekkel szemben, de vállalom, hogy szeretetem túlnyomó részét rájuk pazarolom.

Mikor hozzáálltam, hogy minden nap írjak valamit, elhatároztam, hogy álmaimat is rögzítem. Így hát, mindig álmom legjellegzetesebb vonását jegyeztem fel (az ágyam mellett lévő papírra), illetve amire emlékeztem. MEZÍTÉLENÜL látni magunkat: nagyon jó MEZÍTÉLEN asszony (...), ha ismerősünk: némi szerencse MEZÍTÉLEN leány: szép idő A megfejtések Krúdy Gyula Álmoskönyvéből valók, aki ő maga is több helyen régi „álmoskönyveket” idéz

tegnap a munkában

egy kicsit másképpen csináltam mint eddig mint ahogy kell mert az egyik néni⁴ aki vak de teljesen úgy néz rád mert tegezzük egymást mintha látna kapott egy csomó lemezt olyan mint a cd és könyvek vannak rajta valaki felolvassa nekik ilyen címük van akit az eső sem kerül el és a néni háza körülbelül az utolsó előtti ház lenne de minek hordjam körbe a sok hangoskönyvet gondoltam egy nagyot de nemcsak hanem úgy is tettem felmentem becsengettem tudtam már meghalt pár éve a férje mig ő élt hamar ment az egész de hogy most egyedül van vak vagy gyengénlátó néni nehezebben megy több idő számolok két kiütés és már tűznék el akkor nyílik az ajtó jó felszedem a sarokból a lemezeket az összest hullik szét minden mondom nem baj berakom a küszöbön túlra mondja mennyire örül én is pár éve 100 koronát kaptam tőlük karácsonyra akkor még élt a férje akkor még a jézuska hozta nálunk az ajándékot most már mindegy közben kiesik a karom szorítása alól a sapka de ezt már a lépcsőn veszem észre vissza a sapkáért na ez a fáradság és akkor látom hogy ott állok és elköszönök a nénitől és a kezemmel intek neki mintha nem tudnám hogy vak vagy gyengénlátó azzal a befogadó bal kezemmel

4 kellek-e hát neked, kérdezi ez a nő; mert az istened, aki még kérdezhetné, illetve helytartójának szolgálja már kérdezte tőled egy másik nő kapcsán, s akkor már válaszoltál igennel, mert igen kellett (az a másik nő is), mert általa tanultad meg szeretni a nőt (engem); ettől nem tudsz szabadulni, és ezért nem akarsz tőle szabadulni; (nála, bár én is jobb vagyok, de) ennél nincs jobb; kellek-e hát nekem/d, ismételve, sokszor, kérdezi ez a nő (magamtól); mert más nem is kérdezhetné ezt így tőlem, nyelvtanilag sem lenne helyes; kell; mondom magamban, bár ezt más is mondhatná nekem; de én nem mondhatom, mert melle a számban, beszélni nem szabad ilyenkor; kell-e hát neked ez az ország; kell (mondom magamban, mert melle a számban, beszélni nem szabad ilyenkor); a kérdés most már csak az, jó-e hát nekem, hogy ő szeret en/té/ge/d/met; és jó-e nekem, hogy ezt meg-/elmondhatta; kellek-e hát ennek a nőnek, mégha nem is magam, génjeim tovább terjesztésére; csak hogy szolgáljam, kellek-e arra; kellek-e hát neked, te ország, csak hogy szolgáljalak, kellek-e arra; kell-e hát istenemnek ez a szolgálat

Február 11. 21.07.

futottam⁵ és tornáztam néhány perccel ezelőtt. talán jó napom volt, annyi bizonyos, a kudarcok most már a reményt táplálják bennem.

5 Már rég nem futottam. Hideg téli estéimet néha valamelyest nyugodtabbá sikerült tennem azzal, hogy a Kőrös-part két, szemben lévő, lebetonozott illetve föld-sétányán, félórát futottam, majd pedig itt a lakásban tornáztam egy keveset. Az orvosok nem tiltottak el a testedzéstől, s ha meg is tették volna, ezt a tilalmat bizonyosan megszegtem (volna).

Már rég nem futottam. Ennek oka azonban sem pozitív sem negatív következményeit nem sikerült magamon felfedeznem. Nem, hiszen nincs viszonyítási alapom. És főleg nincs időm. Az is igaz viszont, hogy napi félórám kellene, hogy legyen testem edzésére és akkor sem lehetnék elégedett. Most is elégedett vagyok.

Ezerkilencszáznyolcvanöt nyarán Bukarestben tölthettem egy hónapot. Ebben az időszakban viszonylag sokat olvastam. Amiért most említem ott-tartózkodásomat, az mégsem ez, hanem egy, a mindennapokból eredő felismerés. Ezt ott (és persze akkor) így fogalmaztam meg: minden (viszonylag) pozitív változás egy nála nagyobb (viszonylag) negatív változás „előszele”.

Most pedig az Arthur Bloch szerkesztette *M u r p h y törvénykönyvében* ezt olvasom:

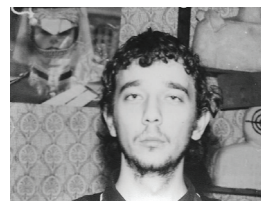
BOLING POSZTULÁTUMA

Ha jól érzed magad, ne aggódj. El fog múlni.

tegnap a munkában

végig azon gondolkodtam ki az a nő aki beköltözött hozzánk hát nem hozzánk mert azon nem gondolkodnék azt a nőt⁶ nem is kellene ismernem de nem hozzánk a házukba költözött egy emelettel alattunk mikor kimegyek az erkélyre cigarettázni látom de tegnap a munkában nem láttam csak gondoltam rá ki ez a nő mert mikor megláttam hogy költözik hogy hordja tele a nappalit mindennel akkor lett volna bátorságom lemenni hozzá megkérdezni miben segíthetek mert akkor ittam s volt volna bátorságom de addigra már sokat ittam így mégsem mehetek le mondtam magamnak vagy ajándékba vihettem volna neki egy gyertyát egy kézen vagy fejenállást s ott világíthattam volna neki be a nappalait mert most szerencsém van mert tél van és sötét és lámpát gyújt mert én gyáva voltam és most megint látom mert nincs még függönye teríti szét a bőröket a padlón a szőröket mindenféle elejtett állatok kikészített szőrméje itt-ott befedi a padlót azon ott amelyik nem bárány valami nagyon nagy állat nagyon nagy foltokkal ott álltam volna neki fejre vagy kézre (eredetileg fejen vagy kezen) világítottam volna be de most látom varrja a függönyt gyorsan kell írjam addig kell megírjam míg meg nem varrta a függönyt hogy lássam ki ez a nő aztán megiszom a teát hogy tudjak aludni

Február 12. 20.55.

ma barátom születésnapja van, s földrajzilag sincs túl messze, mégsem köszönhettem, így most „egyedül” ünneplem.

Közös ajándék az öröm.
TOLVAJ. Hideg időt jelez.
(...) TOLVAJt messziről látni: várnak valahol.
TOLVAJjal együtt szökni: gazdagság.

⁶ akarom-e hát ezt a nőt magamnak; keverem a nőt meg az asszonyt; egyszer nő egyszer meg asszony, nem szándékosan s nem is ösztönösen; csak keverem, mert keresem; hogy végre olyan legyek, amilyennek ő akarna, ő a nő, ő az asszony, hogy legyek; hogy olyan legyek, aki már nem keresi a nőt, aki az asszonyt találta meg, olyannak szeretne; megállás nélkül; csak szeretne, magának; magamért; akarja-e ezt a haza; magáért; szolgálat-e ez;

tegnap a munkában

ne hazudj tegnap vasárnap volt
de én itthon is dolgozom
mondhatsz bármit de ne hazudj
de nekem az is munka
tegnap a munkában
megértettem
legnagyobb és számomra elérhető
ellenségem⁷
én vagyok magam

⁷ mert akarom, de kellek-e neki, istenem; mint egy hátizsák, viszem magam, ledobom elébe magam, hogy legyen neki, neki legyen púp a hátán, a nőnek viselje(n) az asszony örökre, mint púpot a hátán (mint nemzetiségeidet, te a hazán kívül) vállalod-e ezt a szolgálatot, istenem;

Február 13. 18.22.

ma (napja szerint csütörtökön) egy éve, hogy elmentek barátaim: Tárnok Roth Noémi és Tárnok Irénke. Azóta félek, örülök, reménykedem, kiábrándulok, írtózom, utálkozom és szeretek, szeretek, szeretek és szeretek szeretek szeretek

magányába már nem zár város
ködben köd a világítótorony
kőben kőről kőre
kőről küszöbre
küszöbről

KELETKEZŐ
TEMETKEZŐ
LEVETKEZŐ
SZERETKEZŐ öledbe

vaknak
vigasz
a
sánta

tegnap a munkában

nem mentem mert nem éreztem eléggé motiválnak magam nem éreztem hogy ott jobban ki tudnám magam teljesíteni beteljesíteni⁸ mint itthon ott úgysem fizetnek nekem azért mert egyfolytában azon gondolkodom hogy majd megírom hogy tegnap a munkában mi volt most majd legalább ezért sem fizetnek hogy itthon gondolkodom mi volt tegnap a munkában de így legalább valami olyan jót kell írjak hogy kifizessék mintha ma is munkában lennék mintha ez lenne a munkám hogy itthon vagyok hogy itt üssön meg az áram itt essem el a szőnyeg rojtjában forrázzam le magam essem ki az emeletről ablakmosás közben meg a ménkű üssön belém cigarettázás közben az erkélyen hogy legyen miről meséljek ha holnap sem megyek be dolgozni legyen mit mondjak miért akkor majd ülök itthon napokig hetekig betegen táp(lálék)pénzen az egészségbiztosítás finanszírozása által azok által akik nem azon gondolkodnak hogy tegnap a munkában hanem annak is örülnek hogy egyáltalán elmehetnek dolgozni azok által finanszírozott táppénzen írom majd gondolkodás nélkül minden nap hogy tegnap a munkában

8 Istenem, úgy akarom ezt a nőt magamnak, mint Odüsszeusz a maga asszonyát; de hogyan is tudhatnám, hogy kell-e, hogy ő kell-e, mikor már más nő is kellett isten s ember előtt meg nyári réten meg bezárkózva meg hófúvásban; hogyan is tudhatnám, hogy utána nem kell-e még más (is), Istenem, hogyan, honnan tudhatnám, így szolgálj te engem; hogyan is tudhatnám, hogy előttem nem kellett neki (is) más, mint nekem a nő asszonynak (neki is más), hogyan is tudhatnám, hogy utánam nem kell-e neki más; mert nem én kellek neki; hogyan és honnan tudhatnám, hogy nem más helyett kell-e nekem ez a nő (asszonyomnak); asszonyom, hogyan is tudhatnám, hogy nem más helyett kellek-e magának; kellesse magát nekem, asszonyom, szólok a nőhöz; kellesse magát, hazám, szólok az országhoz

Február 14. 12.14.

lehet, hogy fáradtnak látszom majd, de jól⁹ vagyok.

FUTÁS. Futni tudni bizonyos célig: öröm. Futás közben elfáradni: egészséges embernek jó. (...)

9 Összevetve azt, amit arról a napról feljegyeztem s azt, amit annak a napnak éjszakáján álmodtam, illetve annak Krúdy-féle megfejtését, sokféle következtetést vonhatok le. Ezek tehát, nem fontossági sorrendben (vagy mégis): Petronius barátom ezt írja az álmokról: „lelkünkől támad mind”. Voltaire úr pedig: „el kell ismerned, hogy álmodban minden gondolatod szándékosan nélkül és annak ellenére támad benned”. E két, igen tisztelt úr véleményét tovább gondolva, arra a meglehetősen merész következtetésre juthatok, hogy lelkünk, – mely képek, hangok, vagy akár gondolatokként jut álmodban kifejezésre – (tehát lelkünk) nem szándékunk szerint támad bennünk. Álmaim fontosságát mégis abban szabom meg, mennyire igazolják tegnapomat, úgy általában pedig, álmaimban választ kapok mindarra, a már egész testem által feldolgozott v a l ó s s ágra, amit ott és akkor ahol és amikor nem tudtam teljességgel átélni.

ÁLMOMBAN HA LÁTLAG
TESTED VÁGYAIT ÁLMODOM.

Álmodat tehát elfogadom társamnak, kit nem helyettesíthet más csak hiánya, melyet magamban hordok.

hiányod arányait feszíti
papírra a napok egymást
követő azonosulása. hétfő
n kedd, kedden szerda, szer
dán csütörtök, csütörtök
ön péntek, pénteken szomb
at, szombaton vasárnap, va
sárnap hétfő, hétfőn szerda
da, da $1 \times 1 = 1$, $1 \times 2 = 2$, $1 \times 3 = 3$
mindegy milyen nap, s azt
melyik ugyanaz követi; a
tagolódást csak a jelen ,
a változatlanóság szentes
íti: ma is; ma is nélkül

Február 15. 17.45.

tudniillik elhatároztam, hogy jól érzem magam. arra az oly
sokszor már csak sematikus kérdésre, „hogyan vagy?” azt szoktam
válaszolni, „jól, szemtelenül jól”. elhatároztam, mert rájöttem
(vagy rámjött), hogy túl sok mindentől függ az, hogy én hogy
vagyok. csak éppen attól nem, hogy én (alany lacika), hogyan
is szeretném, hogy érzem magam, hogy tehát elhatároztam,
hogy igen is (meg nem is) j ó l érzem magam. legalább is, ha
megkérdesznek, ezt válaszolom.

azt, hogy az örültség integritása a magány függvénye, ezt, mégis
szeretném kiírni, egyelőre szobám falára.

tegnap a munkában

megijedtem nem szoktam mindig van válaszom mindig vidám
vagyok ha boldog nem is többnyire öregemberekkel férfiakkal
de inkább nőkkel találkozom ők azok akik még életben vannak
akik már nem dolgoznak akik megépítették ezt az országot
semmi vágyuk nincs már sorba nem kell állniuk alig telnek
el napjaik mit csináljanak csak egy jó szó egy jó vicc amiért
még utcára mennek ha mennek és kettőt szoktak mondani
csak számlát ne hoztam-e szerelmes levelet nekik erre már
felkészültem tudom a választ addig jó amíg számolnak velünk
vagy arra még várniuk kell és mindig van nálam egy állevél
mert a szerelmeslevél sem azt jelenti már nekik hanem az is azt
jelenti hogy számlát ne küldjenek nekik mert kisnyugdíjasok
nincs pénzük fogom az állevelet s darabokra tépem ott a
szemük láttán igen nézem közben a szemük nézem ahogy áll

el a lélekzetük igen így 'k'val aztán mutatom nekik nem is ők a címzettek de akkor már nevetnek ők is meg a szemük is volt ma is miért kimenjenek a lakásból és örülnek hogy ez a postás azzal bevándorló akcentusával komolyan veszi őket ha panasz jön sem ijedek meg felhívom őket megkérdezem mi történt¹⁰ vagy mi a panasz igyekszem megérteni hol lehet a hiba miért nem kapták meg a levelet hol vesztetett el hogyan estek el a lehetőségtől hogy megtudják amit amúgy is tudnak mert telefonon már értesítette valaki őket hogy küldtek nekik levelet vagy csomagot megnyugszanak habár az a postás azzal a bevándorló akcentussal de valaki mégis hívta őket de valaki mégis figyelt panaszukra de (tegnap a munkában) megijedtem az országgyűlési és minden egyéb választásra feljogosító szelvényeket kézbesítettük és egy fickó oly gyorsan rohant az ajtóhoz tán látta hogy jövök s eleve ott állt az ajtónál s várta hogy bedobjam a résen a napi postát s alig a félemeleti fordulóhoz értem kijött szólt visszaléptem pár lépcsőnyit ő meg nyújtotta felém lefelém ezt a szelvényt hogy neki ez nem kell én meg mondtam nekem sem mert ez az övé ezzel következő vasárnap ő gyakorolhatja demokratikus jogait de akkor már láttam nem hazudik láttam a szemét neki már ez nem kell és rohantam le mint aki tovább és megijedtem holnap elmegy harcolni már ő is

Február 16. 18.45.

bár véletlen, hogy ennyi az idő, mégsem elképzelhetetlen, hogy ez sem véletlen.

ZSIDÓ templomban lenni: komolyság

¹⁰ úgy esik, mint pekingben a tízpróba százméteres síkfutó versenyén; zsvoczkya fel is adta, nem akart kockáztatni, nem vállalta a sérülést; én ennek teszem ki magam, a sérülésnek, a nőnek; mert igen is, kell nekem ez az asszony, úgy esik, mint pekingben, szakadt az eső, persze nem igaz, még ha esne is, itt nem volna semmi különös benne, mint abban sem, hogy és ahogy mondom, kell nekem ez a nő; esik, mint mindig is esett, alma a fáról, eső (csepp) a cserepekről (-ből); pekingben esik, esett, feladta, nem tette ki magát; én magának teszem ki magam, asszonyom, magának, a nőnek; istenem, mit szólsz te ehhez; kiteszem érted magam, hazám, mert akarlak

Február 17. 17.28.

megismételhetetlen¹¹ öröme készülök

Február 18. 17.07.

néhány nap és tizenkét óra múlva leszek huszonöt éves. most még nem tudom, hogy mennyire lesz ez fontos számomra vagy bárkinek akkor vagy később bármikor (és) egyáltalán miért.

¹¹ Készülődésem nem hozta meg a várt örömet, amit a zenétől vártam (tulajdonképpen) ez alkalommal. Elhatároztuk ugyanis Fodor Jutka és Szűcs László barátaimmal, hogy a megszokott hétfői koncert keretében fellépő szovjet zongoraművész és a japán karmester kedvéért, mi is ott fogunk szorongani a kakasülön s a Brahms zongora-verseny végeztével mi is tapsolni, ha kell hurrázni fogunk. Hát, legnagyobb meglepetésemre, nem így történt. Elmentünk, leültünk, végig hallgattuk, s kész. Beethoven szimfóniáját már meg sem vártuk. Minden bizonyos bennünk volt a hiba, mert a többi, kb. hatszáz embernek szemmel láthatóan tetszett a produkció.

Szándékaim megvalósítása tehát sokkal nagyobb mértékben nem függ tőlem, mint azt most utólag előre gondoltam (Készülődésem nem...). Erre gondolva (Szándékaim...) nyugodtan állíthattam néhány éve, hogy a cselekvő embernek nincs (különösebb) felelőssége, hiszen minden cselekvésünknek értelme van, ha az a történet e pillanatában még nem is észlelhető, akkor is.

Február 19. 18.32.

ma nyer¹² a világ s minden nap nyer; nyer a világ s szenved
az e m b e r vagy, ahogy Gold barátom mondaná: az igazi
akadályokat könnyebb megoldani, mint a képzeletbelieket.

tegnap a munkában

felhívott a központi statisztikai hivatal (scb.se)
egy női hang volt tudja megbízható állampolgár vagyok legjobb
tudásom szerint fogok válaszolni kérdezte férfi vagyok-e mikor
születtem hol nem érdekelte miben hiszek miről gondolok mit
jobb kézzel-e melyik ujjammal hányszor hol vásárolok mennyi
tévét nézek de akkor mikor olvasok milyen nyelven mire jár
az eszem mit eszem jól alszom-e kik a barátaim kikért kezem

12 A nagyobb (?) hitelesség kedvéért, mégpedig azért, hogy ne csak í g y kívülről
lássuk, hogy milyen ember vagy te tulajdonképpen sall lászló, elmentem
közös ismerősünkhöz, akivel előzőleg már megbeszéltük, hogy vért fog
venni tőlem, hogy úgy belülről is lássuk, hogy milyen ember ez a sall lászló.
Hát az eredmények kétségbeejtőek. Néhány nappal később, a laboratóriumi
vizsgálatok befejeztével kiderült, hogy vesehomokom van (erre még rögtön
akkor Ponta Ferenc figyelmeztetett). (Azóta szinte minden nap, számomra
teljesen ismeretlen alapanyagú

Herba Equiseti

Herba Millefolli

Herba Triono

Stigmata Maydis

Stripites Cerasorum, ismeretlen keverési arányú

teát iszom.) A másik, ennél talán még aggasztóbb tényre ács március hó
huszadikai levele, melyben egyúttal Kellemes Húsvéti Ünnepeket kíván,
figyelemezte: „A véreredményeid a b s z o l ú t j ó k”

tenném tűzbe mi hoz tűzbe mit tűzök ki tüzetesen nézem-e meg
nyugtát számlát számtalanszor leszámoltam-e múltammal van-e
jövöm honnan jövök igaz ezt nem kérdezte lett volna válaszom
hagytam folytassa csak kérdezzen a női hang¹³ ki tudja lesz-e
válaszom szeretem-e ha szeretnek kit szeretek válasszon vagy
legalább legyen ki engem válasszon lábam mérete
és ha nem szerette mér ette mérlegeltem-e mér legem a legyen
hova megyek ha már senkim ha én sem senki ha senkinek sem
senkije se
pedig mindenre lett volna válaszom
csak felélni nem tudom

13 keresem a nőt (mert kell nekem az asszony): te(s)temre hívás; hazám, ha
akarsz, ha engem akarsz, ebbe ne szólj bele; te csak áldásod add rá, istenem
(hazája)

Február 21. 05.00.

ez egy tegnapi kép.

KAKAS. Újdonságot hallasz, de nem sok örömed van benne (...).

Február 21. 21.54.

büntetlen mégis¹⁴ büntethető az ember

SÜNDISZNÓ: Titkos ellenség

ING: fehér: nyereség (...)

¹⁴ Lehet-e téves információból helyes következtetést levonni? Lehet, ha tudjuk, hogy téves az információ.

Lehet-e helyes információból téves következtetést levonni? Lehet, ha a következtetés nem helyesen használja az információt. Így tehát, a feltétel nélkül adott információinktól nem függ következtetéseink helyes v. helytelen volta. Ilyen megfontolások alapján, az információt ki is zárhatjuk a következtetéseinket megalapozó tények sorából. Ezzel egyidejűleg növelnénk a következtetés hibalehetőségét, és (de) mivel erre törekedtünk, ez nem is baj. Hiszen tévedni emberi, s aki nem is akarja beismerni tévedését, az az ember. Tehát ki kell zárni minden következtetés lehetőségei közül a helyes/helytelen variációt, azzal, hogy nem veszünk tudomást az információról.

De mi lesz, ha felszedik a vakvágányokat?

(elhangzott 1982. március 12-én az Ady Endre Irodalmi Körben)

Február 22. 18.11.

ej, mi a NYELV, tyúkanyó? ej, mi hát?

(száz szó, mint 1)

Szeretlek. Ezt még akkor is mondanám, ha esetleg találkozánk, ha esetleg mégiscsak találkozánk ott; ott, ahol abban a táviratban megbeszéltük. Mert azt a táviratot mégis csak elküldtem, ennek a posta is tanúja lehet. Akkor nagyon sokat olvastam és eléggé fáradt voltam. Eléggé. Eléggé, ahhoz hogy újságot vegyek a kezembe. Állásnélküliségem már megszűnt, de reflexből (megint), még mindig a hirdetéseket olvastam. Ott találtam rád. A hirdetésben ez állt: a színház mögött, akkor. Ekkor rögtön táviratoztam, hogy kicsit késni fogok. De most, amikor elindultam, (84) (85) (86) (87) (88), (89)? (90) (91) (92) (93). (94) (95) (96) 97 98 99 100.

(1984 nyara)

Február 23. 18.47.

ma meccsen voltam. mindig tudom, mikor kell meccsre mennem. ma például mazochista hajlamaim kiélése miatt mentem ki. mint ez később be is bizonyosodott.

Február 24. 23.59.

két perce értem haza. megkérdezhetném, ha így fogalmazódna meg bennem a kérdés, vajon indokolt-e az én történelmi helyzetem, illetve: történelmileg indokolt vagyok-e? ezt csakis magamtól tudnám megkérdezni, a választ mégis mástól kapom meg. ez a más nem MÁS, hanem az az ember, aki engem társává választott, s akinek én egyes szám második személy vagyok

TE.VAGYOK ÉN NEKED

Február 25. 18.21.

ha azt mondom, SZAR a világ, félek¹⁵, nem mondtam el semmit

¹⁵ Az igazsághoz persze az is hozzátartozik (különben az igazsághoz nem tartozik semmi.)

Mögöttem baloldalt egy (még) császári testőr k é p e látható. Jobbfelől, függőlegesen, egy valamikori padlásfeljáró-létra-maradvány (látható), mely most egy(ik) könyvespolcom (egyik) tartóoszlopa. A könyvespolcra két szoborféleség is felkerült. A felső, melynek éppen feje nem látható, Thézeusz, Zsakó Zoltán alkotása, még a nyolcvanas évek elejéről. A polcra, gombostűvel felfogva, egy elemi iskolás gyerek rajza: két (éppenséggel) férfinak mondható alak áll egy házban s kifelé néznek a házból, de a kép síkjából is. Az alsó polcon, mellettem jobboldalt egy szintén mellszoborra emlékeztető figura, Bajkó Csaba munkája.

tegnap a munkában

végig azon gondolkoztam
hogyan tarhatnám meg őrizhetném meg úgy
hogy senki még az sem aki tudja mi nekem a szerelem
még ő se lássa rajtam hogy én bizony tudom
bárcsak csak a veszélytől kellene félnünk
s nem magunktól is
hogy akarom hordozni magamban tartani a közös élményt vagy
legalább nyomát hogyan csinálhatnám
hogy ne kapjanak rajta
hogy hordom magamon sejtjét a szerelem sejtését
és akkor már nem félttem lébasztam magam a földre
mint jó muszlim ima idején az imaszőnyegre vagy télikabátra
neki mekkának a földre és markoltam kapartam
a földet¹⁶ hogy a föld
ez a föld rejtse el s őrizze meg
kőrmöm alatt bőre zsírját bőre sejtjeit
a szerelem sejtését még az elöl is
aki tudjam rólam mi nekem
a szerelem

¹⁶ kell ez a nő, jézus, benne vagy-e; te vagy-e benne (a nőben), jézus; mária ország, benne vagy-e, kellek-e neked;

Február 26. 15.16.

tulajdonképpen most nem ennyi az IDŐ, illetve most nem 1516 van

tegnap a munkában

még eszembe sem jutott még nem is létezett sehol
de most kiégett egy fénycsövem naná hogy az amelyik a
mosogató fölött van nem baj mondom veszek holnap másikat
kiveszem a foglalatból de közben még szerelem piszkálom hátha
csak az érintkezés¹⁷
semmi válasz aztán dörzsölöm mint régen
amikor nem lehetett kapni s akkor a dörzsöléstől ettől a
mechanikailag gerjesztett melegemtől megint beindult
s egy ideig még világított a gyújtót is megnézem
ami nekem starter
de úgy sem így is semmi
akkor de ne nevesetek fogom a fénycsövet
hogy könnyebben tudjam leolvasni mert már látni is alig
odatartom a fénycsövet és most ne nevesetek mert nem is ittam
már két napja mióta dolgozom
oda
ahol eddig a fénycső világított a mosogatáshoz
oda

¹⁷ úgy kell ez a nő, hogy asszonyom legyen, más nő előtt is, isten és ember előtt is, meg nyári réten meg bezárkózva meg hófúvásban, csak mindig engem sirasson, ha nem ő lehetne (ha mégis ő volna) az asszonyom; úgy kell ez az ország, hogy legyen benne nő is, isten is, ember is, meg nyári rét, meg bezárkózás, meg hófúvás;

hogy lássam a számokat a wattokat meg ki tudja még mit
ha majd kell holnap a boltban
és akkor értem meg az a cső van a kezemben ami eddig világított
nem látom mi van a csövön és csak most értem meg
ezt használom a legtöbbet
a mosogatást
csak nyomom ne legyen reggelre

Február 27. 20.01.

meggyőződése, hogy jobb¹⁸ a semmi.

¹⁸ Illetve jobb ma, mint tegnap, avagy ahogy a Murphy-féle filozófia mondja:
Mosolyogj! A holnap rosszabb lesz a mánál.

tegnap a munkában

azt álmodtam hogy hazamegyek
s írok mint most
nem azt hogy álmodom és dolgozom a munkában és nem vagyok
itthon és nem tudok írni hanem ezt és azt hittem hogy tudom
miért álmodom ezt
tudom hogy ki vagyok
hogy velem nem történik semmi a munkában
nekem csak én vagyok¹⁹ meg ez
az írás csak bennem történik minden
háború adósság menekülés szerelem hiány
minden
és nincs tartalék meg nincs menekvés
hogy nehogy azt higgyem vár
még rám valami az álmon túl a munkában
az életben

19 akarom-e ezt azt asszonyt magamnak,
mikor tudom, hogy eljön majd az idő, amikor már nem akarom,
amikor majd azt kérdem magamtól,
akartam én ezt az asszonyt, mert én a nőt akartam;
akarom-e én ezt a hazát magamnak,
mikor tudom, hogy eljön majd az idő, amikor már nem akarom,
amikor majd azt kérdem magamtól,
akartam én ezt az országot, mert én a hazát akartam;
istenem, tudod-e, mit akarok

Február 28. 17.50.

ha az óra²⁰ jól jár, elkéstem.

20 titkon ajtókat lesel
várod
már-már kiáltod is
nyiljon ki
tested melegével
tökéletesen zárjon

ha kell lakatossal
kulcsokat készítettész
ha kell te magad
állsz őrt
békited kint
és bent rólunk mintázott
egymásba omlását

titkon ajtókat lesel

tegnap a munkában

szombat volt a kollegáim ilyenkor nem dolgoznak
de én igen idegen vagyok én jobb kell legyek ebben is
elmentem múzeumba nem mint ők idegenbe budapestre
én ennél is jobb vagyok én ott is
hát elég korán kiderült hogy engem nem is a koncert érdekel
majd
de kezdjem rendesen
modiano mesternek lesz ez azzal a bocsánatkéréssel hogy
mindig is azt hittem hogy ismerem már bár még nem is olvastam
nevezetesen azt hittem ő a mondiano ami a világom ami neki
a párizs vagy mondriano ami neki a kerületek vagy amondó a
megmondó de legyenek hogyisne alcímek is

a hely

nem a koncert hanem tudtam elejétől fogva hogy a nő érdekel az
hogy kié lesz szerelmem vagy kibe leszek szerelemes az énekes
sara bár nem így hívják de most nevezzük így nem jöhetett szóba
legfeljebb ha megveszem a lemezét a dedikálásnál jöhettünk
volna szóba egymással de nem rá gondoltam a koncert az övé volt
s bár idejében érkeztem a lépcső már megtelt
és akkor mint jól nevelt szotyidrukker leültem a lépcsőre mert
amit imént lépcsőnek neveztem az a közönség ülőhelye volt én
meg a lépcsőre ültem
és akkor jött is a hatalom ura de igazából én gender korrekt
vagyok el sem mondom nemét s mondta nemét ott nem ülhetek
mert az a menekülés útja
és bár továbbra is mosolyogtam de meg nem kérdeztem
hajóskapitánynak lát-e hogy nem hagynám el a teret ha magam
is veszélyt szaglászna de fel persze hogy felálltam s persze hogy
elmentem el fel a múzeum vendéglőjébe ahol még volt hely és
elméletileg látni is lehetett a koncertet de ne húzzam tovább
nem lehetett meguntam és bementem magába a múzeumba
megnéztem három (nem kedves olvasó jól olvastad nem hárem

három) anyagot
néha kijöttem meghallgattam a zenét közelébe köz ölébe sem
értem
és akkor
a nő

ott állt ránca a legjobb helyen ha nem nő lett volna elég lehetett
volna a ránk az élet az eddigi élet és az hogy hol vagyok én ebben
az ő életében de szemeztem vele és számoltam a lépéseket a
métereket amint távolodom tőle meddig hat még a szemezés
szedjen hát ránkba nem érti ránkcoljon magához hány nemzet
hány nemzedék egy ránk de ezt már magam sem bírtam inkább
jöjjenek nők helyett

a gyilkosok

a számi gyilkosok a számik gyilkosai a svédek de jöjjenek-e
még jöjjenek-e újra vagy legyen-e ez a kiállítási anyag a végső a
győzelem
nehéz
mennyi harc mennyi megalázás de köszönöm hogy a kollegáim
ilyenkor nem dolgoznak

Március 1. 18.14.

„és kegyetlen a manipuláció” (énekli az A.E. Bizottság) s ezt örömmel hallom.

tegnap a munkában

felhívott a főnököm hogy hol vagyok itt
mondtam de ez láthatóan vagy hallhatóan nem nyugtatta meg
mert tovább kérdezett mert ennél többet nem mondtam neki
pedig várt szegény egy ideig mert ott álltam egy helyben
és már a munkaidő vége nagyon közeledett
és én még nem értem vissza mert túlórázni nem szoktam máskor
ilyenkor még megbeszéljük a világot létrehozó összes bajt
és vagy ez vagy csak egyszerűen én hiányoztam
kérdzte de hol van az itt s mivel még most másodjára sem
válaszoltam és bár nem magyar sőt magyarul sem tud azt
kérdzte mit látsz laca persze ezt a lacát csak én teszem most
hozzá a szövegkörnyezethűség vagy magyarabbul a szöveget
megkörnyékező hűség miatt
és mondtam hogy egy nagy kupacot látok egy nagy hókupacot
de meg se várva a de hol kérdését mondtam a tér közepén mert
odahordják hogy a járdák utak járhatóak legyenek mondta
és mondtam hogy reggel óta állok itt mert nézem ezt a sok havat
a hókupacot az energiát ami benne van a hókotrók energiáját azt
a sok energiát hogy ide összehordják így mondtam neki svédül de
honnan ez az energia
és látom amint olvadnak a hópelyhek itt ott buknak fel
a könnyeim

ezek így lesznek láthatókká mert ekkor már azt hiszem hogy ez a
sok hó itt ami pont most nem lehetett
és legközelebb ki tudja megint mikor is lehetne egy háztető
cserepeire hulló majd onnan lepergő esőcsepp a csatornában ez a
sok hó ami mintha az én egybegyűlt szeretetem lenne ide kiteve
közszemlére
és már ott látszanak a lelkeim könnycseppjei a lelkeim fekete
könnycseppjei ott a tiszta hópelyhek között így mondtam neki
svédül
azok a kavicsok mondta ő hogy meg ne csússzanak
egyensúlyukat el ne veszítsék el ne essenek az emberek
az olyanok mint te²¹ mondta

21 (akarom) egyfajta, önmagát megadó, feladó, tagadó, dagadó, dadogó alázat
kellene; tudom, mi van benned, mit eszel, mit gondolsz;
a kosztomat eszed, az agyammal gondolsz, a nyelvemmel beszélsz, tele van
a száad velem; a tudás büntetlensége nélkül örülsz,
a büntetlenség tudása nélkül örülök,
ahogy azzal az utolsóval,
azzal az első utolsóval

Március 2. 15.02.

s telve a lefolyó az ő²² gyönyörével.

és ez elment
és ez haza vitte
ez kettéfűrészelte
ez
ez
ő meg azt mondta
ezért érdemes volt meghalni

tegnap a munkában

mind az járt az eszemben lefelé a lejtőn
hogya ne hunyjam be a szemem
hogya ne bízzak semmit az életre
hogya ne azt a másik életet lássam ott a becsukott szem mögötti
sötétben levetítve csak ne féljek az esőtől sem a szélről sem ami
csak veri az arcomhoz bele azokat cseppeket a hideg cseppeket
csak nézzem az utat
és közben nem védhetem az arcom a kezemmel mert mind a

22 %+ ha bántják, ha méltánytalanul meghurcolják az embert, az csökkenti vagy megszünteti büntudatát+% s könnyen eszközzé válik, ha ő maga nem is eszközként használja a célul választott hitet. Önnön romlásának eszközévé vál(ik)t az ember. Az egyént felelősségre vonják azért, amit a közösség ellen tesz. Miért nem vonjuk felelősségre a közösséget azért, amit nem tett meg az egyénért, hogy ő most ne cselekedhessen a közösség ellen?

(%+.....+% Hankiss Elemér)

kettővel a kormányt kell fognom
és lassan majd fékezni is ezen csak kézfék van mindjárt kanyar
lassítani be jobbra az alig egysávos útra
és onnan már tekerni taposni csak minél hamarabb vége legyen
a napnak de a kezem még itt sem használhattam az arcom
védelmére vagy erre itt már nem is gondoltam hülyeség is lett
volna most már látom
és akkorra a tél meg az eső meg most ez a szél megtette hatását
és bár nem hallottam a sok sapkától meg kapucnitól meg biztos
az ezeket is verő cseppek okozta zajtól a törést vagy reccsenést
és a gally épp a bal karomra²³ zuhant
és most nem is tudom lehetnék-e most így utólag okos vagy
számonkérő hogy de bezzeg ha azzal a karommal inkább az
arcom védem akkor nem oda zuhan de nem történt nagy kár
komoly baleset ennek örültem persze nem tört el
meg annak is hogy majd ha tavasz lesz igazi tavasz
és jön majd az a gyanútlan madár
és rakja a fészket nem alatta szakad le
az az ág

23 asszonyom (akarom), kivételezzen velem;
hazám, vigyél ki (innen), akarom;

Március 3. 22.39.

a test közelsége

Szobámban körbeülnek a székek
maguk közt körém öregszenek a falak is
háttat fordítok
közéjük lépek
magány tetézi tulajdonságaim
kiképzett vágyaim rövidítik
testem mosolygó közelképe vagy
láthatóvá a vágy tesz
szolgálod testem
rabod vagyok
amire a test már nem tud válaszolni az a
lélek ajándéka
számúzom testemből az erőt
közénk szállnak szabad madarak
irigylük rabságunk
titkolom tested érintését
titkon érintem tested
érintésed testünk titka
rögzítem tested érintésének titkát
vágyait álmodom
kezemben isten ajándéka kezed
testünk ünnepe e kézfogás

sebzett föld nem szül háborút
mosolyod bánat a rossznak
a jó lehetséges változatai
simítják arcod
béke vagy

Március 4. 11.38.

múltbeli törekvéseink öntörvényűek s szereplőnek érezzük
magunkat, mert nem hisszük, hogy életünk értünk történik s
nem csak velünk

tegnap a munkában

arra gondoltam hogy mi lesz majd velem²⁴ ha véletlenül két
lépcsőház vagy lépcső vagy levél között véletlenül valaki olyanra
kattintok rá akinek végre aki eljön
és elvisz
és nekem végem
és már nem ez lesz
már nem lesz a semmi nem lesz ez hogy nincs vége a napoknak

24 (kell-e nekem ez az asszony;)

kell nekem, hogy szeressem;

kell, hogy szerethesse magát; (kell-e nekem ez a haza;)

kell nekem, hogy szeressem;

kell, hogy szerethesse magát; istenem, kellesz-e (magadnak);

Március 5. 21.55.

sokan, ha tudnák, mennyire szeretlek, utálnának érte;

tegnap a munkában

arra gondoltam hogy ma
(az előzményeket lásd később) már el kell vessem a magokat
az erkélyen ne csak itt üljek
és szívjam mert dohányos vagyok nem a dohányom kell
elvetnem bár az orvosom már rég akarja javasolja persze csak az
életmódváltás miatt nem a dohány nem férne meg az erkélyen itt
csak én férek meg a füstöm amikor fogyasztom szívom de persze
igazából nem most tegna jutott eszembe hanem egy fél éve mikor
november hatodikán itt ültem
és láttam a növényeim
és beszéltem velük melyik jönne velem melyik lehet a következő
életem része meg egy másik félévvel ezelőtt is amikor pedig nyár
volt

és üres volt az erkély csak az üres cserepek meg a föld sehol egy
virág csak a növények csak az élet a moha meg a gaz adta magát a
kérdés már akkor a tegnap meg a munka előtt
és még tán helyett is itt ez a sok mag oda a sok fagy itt lenne az
ideje elültetni őket hamarosan itt a tavasz legyen kívül²⁵ beszéljek
őszig dohányfüstben

25 nem kell ez az asszony;
nem az asszony kell, nem a nő, nem a szerető;
nem asszony (kell), nem nő, nem szerető,
hogy (az) asszonnal, nővel, szeretővel valósítsam meg magamat;
nem ez kell;
bennem már nem vár az ember a megvalósulásra;
én már vagyok;
létem a voltom; igen, kell ez az asszony, hogy valaki szeresse; nem kell
a haza;
csak a törzs, a kőszikla, hajlékom nem lévén, ölelhessem;
ha kell neked, istenem, ez az asszony;
hagyd őt magamra;

Március 6. 20.01.

ma kisütött a Nap

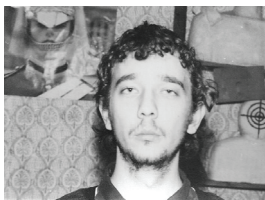
tegnap a munkában

olyan munkás nap volt olyan jó kicsit szociális csak amennyire kell amennyire érdemes hogy ne haljon bele az ember kicsi beszélgetés kicsi flört kicsi de azért majdnem vége a hétnek bár még csak csütörtök van holnap nagypéntek nagy dolgot nem csinálunk belőle de dolgozni sem megyünk szabadnap és akkor felhív valaki nem tudom ki terjeszti rólam hogy én ingyen is dolgozom meg ráadásul még jó ember is vagyok mert ez derült ki belőle miközben dolgozom megszakad a folyam leáll a biciklim állok mellette az út közepén el sem hiszem húznak el mellettem az autók ők sem hiszik mit áll itt ez az őrült éppen csak nem dudálnak rám de látom rajtuk mit áll ez itt miért nem dolgozik miért nem mozdul csak áll ott mert nem látják hogy beszélek közben és mondom nekem erre nincs időm és különben is honnan veszi honnan vesz engem hogy majd odamegyek ma és majd tolmácsolok annak az asszonynak aki a fia hamvaiért jött mert kijött dolgozni

és aztán valami történt a jóisten se tudja mi félrement az egész mondja mondták neki bennem van a remény aki ott lakom a helyszínen ahol a rendőrségen őrzik azok sincs mit csináljanak vele az urnával csak ott tartják maguknál és várják jöjjön az anya vagy valaki aki elviszi mert börtönben volt és öngyilkos lett de sikerült kideríteni ki az anyja értesítették és most akkor mi legyen leszáll ma a géppel pénze sincs senkit nem ismer menjek ki intézzem el legyen ember legyen olyan most mutassam meg olyan akinek amilyennek ismer a világ valahol baleset történhetett előttem mert az autók csak állnak itt mellettem körbe vagyok véve még arra sincs időm hogy mondjam nem érek oda megszakad nincs kinek mondjam nem tudok segíteni hogy másnap már holnap mikor megy vissza a gép érjen haza nagyszombatra tudja eltemetni²⁶

²⁶ asszonyom, kell-e nekem ez az isten; hazám, kell-e nekem;

Március 7. 15.44.

ünnepre²⁷, mégsem ünnepelni készülök

tegnap a munkában

egyszer bicikliztem
egyszer bicikliztem vissza a munkába
a munkából vissza a munkahelyre
már túl voltam a sorompón túl a süllyesztett a sok balesetet
okozó síneken, onnan körülbelül száz méterre vagyok ezzel a
biciklivel
ezzel az én elemes szolgálati biciklimmel is körülbelül tíz
másodperc s ott áll egy angyal vagy mi

27 Pénteki nap volt ez a hetedik. Elég rosszul sikerült nap volt, illetve túl sokat vártam ettől a naptól (mint ahogy általában minden naptól túl sokat várok). Bár Mózes Ötödik Könyvében, a 18. rész 11. és 12-es verseiben határozottan tiltja a jövendőmondást, akkor, huszonötödik születésnapom előestéjén, mégis kíváncsi voltam, nem is annyira jövőmre, mint inkább annak előre vetített jeleire. E célból elmentem Kovács Évához, akit Krúdy Gyula Álmos és Tenyérjósok könyvéből ismerek. Ő a következőket mondotta: házamban házasság; anyagi szerencse idősebb hölgytől; Jót akar fiatal barna nő, idősebb férfi; nem vagyok a választott; öngyilkos akarok lenni; fölöslegesen aggódom valaki miatt; rosszindulatú nő hivatalosan áskálódik ellenem, az út megghiúsul betegség miatt; társaságba valahol ne menjek; minden utam sikerül; elmúl szerelem szőke nő, miatta anyagi kár; sok csalódást okozott, pletyka miatta. Hát nagyjából és jó néhány dolgot össze is vonva, ezeket mondotta, s aztán még megegyeztünk abban, hogy amit Isten ad, nagy öröm.

(PÉNZ)

vagy mit csinál egy angyal ha ott van valahol
de akkor vagy egyből vagy tizenkettőből sem látom mert nem
tudom hogy ez egy angyal nem tudom hogy milyen milyen egy
angyal elhajtok mellette mert amit nem ismerek azt nem is látom
de tudom hogy valami van ott hogy ott volt amikor pont most
elhajtottam mellette és visszafordulok hogy lássam mi az hátha
megismerem hátha a háta és felismerem
hátha kitudom
járom ott körbe illetve körbekarikázom hogy erre-e vagy miért
megmozdul
és a kezében lévő kendővel mondjuk mondjam így a nővel a
mosogatóronggyal hessegeti magát mintha így legyenek! mintha
hessegetne el vagy mintha csak melege lenne melegszik a helyzet
kérdézem melegszik mondja de meg azt nem nem szólalna meg
adom hát szájába a szavakat mert se szája nincs se szavakba nem
önti a létét vagy lényét de legyenek lánya mondaná mert angyal
mert azt sem tudom mi egy angyal és akkor mi van neki
mije vagyok akkor ott
de áll bár nem a földön potom koponyányi magasban
ezt most a huszadik kör után már látom de nem tudom min áll
min koponyámkodik
és a mosogatóronggyal mintha nem is magát hessegetné hanem
mint aki stopppol jövök rá
közelítek
vigyem el valahova adom számba a szót de csak magamban mert
a kollegák már kávéznak ott a helyem lennék én is valaki adjak
magamra valakinek magamból csináljam úgy ott vagyok nem
egyedül magamnak
sehova nem megyek hallom itt a helyem
itt várok
itt a dolgom dolgozom hallom
én is mondom még van egy fél óráam a munkában
hátra az életben hallom
rám nem várhatsz mondom de már hangosan hallom a szelet
visszhangozni ha lehet mert engem várnak a kuncsaftok holnap
már látom nem érti ezt a nyelvet

és én sem tudom már milyen nyelven beszél vagy ért ha ért egy
angyal ha ez a dolga hogy értsen vagy
mindössze hogy megérintsen mert a rongyával azzal a
mosogatóval már megérintett már érzem magamon de miért nem
várja meg a vért kérdem én valamilyen nyelven²⁸ hogy a vér érje
a földet hogy földet érjek hogy véremmel érleljem a földet miért
nem várja meg

Március 8. 05.00.

v e r s

köszönts ha féltél
de rádtalált a bűn
testünk a múlté
térképek mintájára
hasonul elménk
azonosulj bűnöddel
azonosulok
örök
menedékem lettél

1986. I. 22.

megtaláltam azt a mondatot

amire a költők írók várnak amivel kezdeni lehet
de majd a jövő érdeme leendő kideríteni hogy ő jött-e hozzám ő-e
maga a mondat vagy én aktívkodtam ki magamból

28 isten általam kifürkészett útján jár maga, asszonyom; találkozzunk; istenem,
kell, hogy szeressen; (kell-e nekem ez az asszony;) (kell-e nekem ez a haza;)
asszonyom, nekem maga a hazám; akarhatom-e ezt a nőt magamnak (ha
szeretem); akarhatom-e ezt a hazát magamnak (ha szeretem); akarhatom-e
ezt a nőt magamnak ha (csak) szeretem; akarhatom-e ezt a hazát magamnak
ha (csak) szeretem;

karel capek barátom azt mondja: (az ember végső dolgai, 1929) „nincs
semmi rossz és semmi büntetés; csak fájdalom van, amely arra szolgál, hogy
(...) az életnek meglegyen a maga nagy ára”

tegnap a munkában²⁹ így lesz és sőt a módszert is tudom már idejében felkelni kinek az idejében ezt is leendje majd ki magából a jövő
tegnap a munkában vagy tegnap a munkába vagy tegnap a munkába menet vagy tegnap a munkámba de tovább nem vagyolom így lesz
tegnap a munkába
ma az életbe halok
bele

A TE konglomerátumai

Az írás mindig dialógus, aki ír, az valakinek ír. Ha másnak nem, hát az asztalfióknak. E közhelyes megállapítást a szöveg online felületre kerülésekor, a terjedés és a kommentek, az azonnali idejűség tudatosította bennem.

Rögtön pontosítok is, már korábban, a szöveg első olvasásakor eszembe jutott. Valójában ez sem pontos, mert legelőször az *Örökmozgás* (Larcar Lasrissa) című írás kapcsán jutott eszembe, amely a szerző szegény magához szólt.

“(…) az emberi individuum csupán dialógushelyzetben, a “Te”-ként megszólítható Másikkal való beszélgetésben válik valódi “Én”-né. Csak egy másik személy közvetítheti a személyt magának: a szubjektum akaratán és szeretetén át juthat vissza teljesen magához.”¹

Egy írás formáját és minőségét nagyban meghatározza, hogy aktuálisan ki az a rejtett vagy nyilvánvaló Te, mindig egy személy, akinek a szöveg szól. Mert mindig van egy Te, akinek a történetet, a történeteinket elmondjuk, aki fontos annyira, hogy kiszakítsuk a beszédet a hallgatás szövetéből.

Sall László mint költő, szövegművész úgy ír, hogy az első olvasat mindig a Te olvasata.

Tökéletesen mindegy, ki az olvasó, az is, ki szerző, hogy a szövegbeli én mit akar mondani, hogy mond-e valamit egyáltalán, vagy csak *teszi a betűket szavakká*, az olvasó rögtön Te lesz, rögtön bevonódik.

Öröktől fogva folytatja a párbeszédet, önmagán, másokon (elődökön és kortársakon) és persze számos Te-n át értelmezi a mindenséget. Most a három szöveg külön-külön és együtt is párbeszédet folytat, az olvasóval, egymással és a szerzővel. Találkozás egy fiatalemberrel, reflexió a 25 éves kori naplóra, fél évszázad a *kell-e*

¹ Martin Buber: *Én és Te*, Európa, Bp. 1994, 505.p.

²⁹ nem kell nekem ez az asszony, mert szerelmével megsebez, csak rám gondol és tönkre tesz “A saját filmed, amiről nem tudsz igazán kijönni, még ha akarsz, akkor sem! Maximum, átülhetsz más sorba, hátha onnan jobb az élmény.” - Hantos Krisztina gyere ám, élet s tégy próbára

akarom-e ezt a nőt magamnak akarom-e ezt a hazát magamnak két mankót választok magamnak, nem mintha béna lennék (på båda bena), de így szimmetrikus, mást most nem tudok; szóval: a tudatos mankó meg az érzelmi;

mindkettőre szükségem lesz, illetve most úgy látom, hogy igen; előfordulhat azonban, hogy a tudatost, teljesen érzelmi alapon választom, meg fordítva is (az egyik megfordítva is ugyanolyan jó); ami ma tudatos, holnap érzelmi (bár ezt most nem nagyon értem, illetve kevésbé hiszem, hogy ez így működhethetne);

kérdésbe sűrítve, majd újabb öt év múltán, mostanra a közlési vágy: *tegnap a munkában*. Párbeszéd. Pár beszéd. Ezt próbálta a szerkezet aláhúzni, megmutatni, a szövegek rejtett és nyilvánvaló dialogicitását.

Harminc év szövegbe zárva, a keresés pillanatainak, a figyelem momentumainak megragadása. Nyomon követhető a fogalmak jelentésváltozása és állandósága. A haza és a nő.

Akik ismerik a szerzőt, tudják, hogy mindig van egy valós Te, ha más nem, hát szegény önmaga, és a királyi többes, de kevesen tudják ezt a valós E/2-t úgy megszólítani, hogy mi (mindannyian, akik olvassuk) rögtön kizárólagos Te-nek is érezzük magunkat. Az egyik titok ez a hosszabb, rövidebb pillanat: a személyes Te pillanata. Egyidejűleg kívülállónak is érezve, a szerző szemével látva a világot, reflektálva a reflexióra.

A harminc éve készült fényképek, önportrék, sőt, tulajdonképpen szelfik, a ma közösségi hálóiban lelik meg a(z egyik) fő közlési formájukat, ahogy a *tegnap a munkában* szövegei is a digitális jelenlét költészetre gyakorolt hatásának termékeiként (is) olvashatóak. Az a gondolat, hogy az internet előtti időkből egy költői életmű vagy egy kötet úgy volt összeállítható, hogy hosszadalmas filológiai munkával kellett felkutatni a szövegeket, szintén átemelhető. Visszajára is fordítható, épp a közösségi háló segítségével, ami egy összeállított, egységes kötetet az ismerősök, barátok, idegenek megosztása, olvasata (Te-ként való megszólítottasága) által töredezetté tehető. S ugyancsak hosszadalmas, már-már filológusi munka eredményeként nyomon követhető csak. Mi több, épp a közösségi háló megosztási szabályai miatt a szöveg útja kifürkészhetetlenné válik.

Az elsőként online felületen megjelenő szöveg egyik legszebb momentuma az a megosztás volt, amikor a vélt múzsát szólította meg valaki.

A szövegek olvasói mind megszólítottak. "A szeretet az a folyamat, melynek során visszavezetlek önmagadhoz." - mondja Exupéry, ez a könyv pedig elvezeti a 25 évest az 55 éveshez és fordítva. És (el)vezeti az olvasót is...

A Versutánzó szavak titka a Te konglomerátumaiban van.